

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.00
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopis! se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 3.

V Mariboru, dne 19. januarija 1899.

Tečaj XXXIII.

Gospodarski shod v Mariboru.

Kadar govorijo naši državniki in politiki o kmetiskem stanu, imenujejo ga s ponosom steber cele države. In nemara res verjamejo svojim besedam. Kajti kadarkoli je treba prevzeti v državi kako breme, hitro se spomnijo na ta steber ter zavalijo nanj vso težo. Toda vse ima svoje meje. Preveč se je že obložil in obtežil kmetiski steber, zato se je začel sibiti in razpadati. Ako se mu hitro ne pomaga, ako se kmalu ne podpre, porušil se bo ta najmočnejši steber naše države in se spremenil v razvaline.

Kmet sam čuti, da mu gine zemlja pod nogami, in s strahom se ozira njegovo oko naokoli, da bi zagledalo pomočnika, rešitelja. In kako se razveseli, kadar opazi može, ki se zbirajo z resnim namenom, da bi mu pomagali izboljšati slabo stanje. To veselo zaupanje se je pokazalo tudi zadnji četrtek dne 12. januarija v Mariboru v prostorih hotela «zur Stadt Wien,» kamor so za kmetiske blaginje goreči možje sklicali zaupni shod, da se posvetujejo, kako bi se v sedanjih slabih časih kmetiskemu stanu najlažje pomaglo zopet na noge. Zaupni možje in kmetje, povabljeni k shodu, so se v velikem številu odzvali vabilu ter prihiteli v Maribor. Videli smo zastopnike iz vseh krajev krasnega slovenskega Štajerja.

Zaupnemu shodu je predsedoval šentlenartski dekan Jurčič, podpredsednikom pa je bil izvoljen odvetnik dr. Pipuš in zapisnikarjem odvetnik dr. Glaser. Ob pol 12 se je začelo zborovanje. Prvi je govoril državni

poslanec in voditelj krščanskih socijalistov na Kranjskem, prof. dr. Krek. Njegov govor je bil strogo poučnega značaja. Neznosnih gospodarskih razmer so kriva napačna liberalna načela, po kojih je prikrojena sedanja človeška družba. Naš kmet je bil vajen na tesno družinsko življenje. Trgovati med svetom mu ni bilo treba. Kar je potrebovala družina, oskrbelo se je doma, kar je zahtevala gosposka, plačalo se je z domačimi pridelki, in ne z denarjem. Toda prišel je liberalizem s svojimi pogubnimi kapitalističnimi načeli. Denar je zavladal in kmet bi moral začeti z denarno trgovino. Njegovi pridelki so se vrgli na svetovni trg, in tudi njegove potrebe so se nahajale odsej le na tem trgu, odkoder bi si jih naj kupoval. A naš kmet ni mogel stopiti na svetovni trg. Zato ni bil vzgojen, temu je nasprotoval tudi značaj njegovega stanu. Navezan na očetov dom in domačo zemljo ni mogel biti danes tukaj, jutri tam. Vsled tega je prišel v roke spekulantom, agentom, prekupcem. Toda ker se družabni red ne spremeni, treba se je kmetu prilagoditi sedanjemu redu. V izobrazbo in pomoč naj so mu za ta korak zadruga, konsumna društva in posojilnice. S to organizacijo pa bo storjen tudi začetek novemu družabnemu redu, v katerem bi se naj proizvajanje in kroženje blaga nahajalo v rokah gospodarskih organizmov. Govorniku so večkrat živahno pritrjevali in ko je nehal, razlegalo se je po dvorani burno ploskanje.

Na to je nastopil voditelj žalske zadruge, Ivan Kač, ki je slovenskemu narodu znan

kot »Žaljski« po svojih lepih povestih v knjigah družbe sv. Mohorja, našim čitateljem pa še posebej kot razumen in praktičen pisatelj člankov «Kmetiske zadruge». Razlagal nam je poučni namen zadrug, da se povzdigne strokovno znanje kmetiskega stanu. Pripovedal nam je tudi, koliko uspehov je že dosegla žaljska zadruga, kajti povspeševala je umno obdelovanje kmetiskih posestev, pridobivala po nizki ceni kmečke potrebščine ter prikrbela kmečkim pridelkom (hmelj, ovsu itd.) drage kupce. Za njim je govoril J. Stanovnik, voditelj z gospodarsko zadrugo združenega konsumnega društva v Horjulu na Kranjskem. Njegova domača in šaljiva beseda, s katero je razkladal velik pomen zadruge in konsumnega društva v Horjulu za gospodarsko blagostanje ondodnega prebivalstva, je vsem poslušalcem močno ugajala. O uspehih horjulske zadruge je govoril naš list že lani v zadnjih dveh številkah natančneje. Na shod je prihitel tudi tajnik «Zveze slovenskih posojilnic,» Fran Jošt, ter nas v nemal za ustanovitev Raiffeisenovih posojilnic.

Nad tri ure je trajal pomenljivi shod. Vsakdo se je lahko prepričal iz besed govornikov, da je v sedanjih časih za kmeta zadruga organizacija nujno potrebna in da ni brezuspešna. Udeleženci naj širijo to prepričanje po celem slovenskem Štajerju in potem naj sledi resno delo, v pomoč in blagor kmetiskemu stanu!

Listek.

Skrivnost mojstra Kornila.

(Francoski A. Daudet. — Jan Stanovsky.)

V soseski mesta Tarakon ob izlivu reke Rone smo svoje dni veliko mlinarili. 10 ur daleč so kmetje nosili k nam v mlin. Okoli vasi so bili hribi pokriti z mlini, katere je gonil veter. Na desni in na levi sukale so se veternece, po poti navzgor in dol pomikali so se tovorni osli in mule, obložene s polnimi žaklji. Ves teden bilo ti je na uho pokanje in frackanje bičev in v ušesih ti je šumel hripav «hiii» hlapcev in mlinarskih pomočnikov. Ob nedeljah smo se kar trumoma valili k mlinom, kjer so točili mlinarji sladko vinsko kapljico. Mlinarice s čipkastimi robci in zlatimi križci bile so lepe kot kraljice. Nobenkoli nisem pozabil svoje piščalke in potem se je plesalo pozno v noč. Mlini so bili srce našega življenja, bogastvo in ponos našega kraja.

Tu pride vdarec, ki je hudo ranil mlinare. V Parizu so bili sklenili, postaviti paromline ob cesti v Tarakon, in ta nesrečni sklep so tudi izvršili. Takoj so začeli ljudje zamenjavati svoje žito z moko pri paromlinarjih, in mlini na veter so prišli popolnoma ob veljavo in

delo. Nekaj časa so še tekmovali s svojimi smrtnimi sovražniki, toda par jim je pretrgal nit življenja, in drug za drugim so šli spat. — Ne vidiš več polnih žakljev žita... mlinarice so prodale svoje zlate križece... rujnega vinca ni več! Rajanje je prenehalo! Naj si je spuščal Eol tudi vse vetre, mlinske veternece so bile nepregibne...

Nekega dne porušili so mlinarji svoje zidovje ter začeli na istem prostoru saditi trsje in olive. V sredi te nesrečne občine pa je stal na svojem holmcu mlin, kojega veternece so se sukale neprestano, kakor bi hotele nagajati svojemu zakletemu sovražniku. Bil je to mlin mojstra Kornila, ki je nosil že 60 let «belo sukno» in bil ves zagrizen v svoj obrt. Te novotarije so ga skoro ob pamet spravile. Ves teden je tekal po vasi in vpil na ves glas, da hočeje zastupiti ljudi z moko, katero pripravlja paromlin.

«Ne hodite,» kričal je razjarjen, «k tem razbojnikom, če hočete jesti kruh, kajti moko pripravljajo s parom, ki je iznajdba hudičeva, med tem ko jaz delam z vetrom, ki je dihanje dobrega Boga!» Hvalil je brez konca in kraja mlino na veter, ni mu zmanjkalo besed, toda — nikdo ga ni poslušal.

Potem pa se je starček zaprl v svoj mlin in samotaril kot plašljiva žival. Pri sebi ni maral nikogar, niti svoje 15letne

vnukinje Vivetke, ki po smrti starišev razun dedeka ni imela žive duše na svetu. Da si je služila svoj kruhek, opravljala je pri nekem kmetu manjša opravila, žela in olive trgala. Sicer jo je dedek iz srca ljubil, kajti prišel je večkrat 4 ure hodá, akoravno je solnce pripekalo hudo, da bi videl Vivetko pri delu. Kadar je bil pri nji, zrl ji je po cele ure s solznimi očmi v obraz. Ljudje so ugibali, zakaj mlinar pusti Vivetko pri tujih ljudeh in nekateri so trdili, da iz zgolj skoposti. Čudno se jim je zdelo tudi to, da človek, ki je na glasu mojstra Kornila, ki je bil vedno visoko čislán in prišedši v cerkev praznično oblečen, zdaj bosonog hodi po ulicah, z luknjasto čepico in z raztrgano obleko.

V življenju mlinarja pa nekaj ni bilo jasno. Že dlje časa namreč ni nikdo iz okolice nosil k njemu v mlin, in vendar se veternece niso hotele vstaviti. Po večerih so ga srečavali, ko je gonil svojega osla pred seboj, obloženega z veliko vrečo moke.

«Dober večer, mojster Kornil,» so ga pozdravljali, «Vi pa še vedno mlinarite?»

«Vedno, vedno, moji ljubi,» odgovarjal je kratko, in lice mu je sijalo radosti, «hvala Bogu, dela mi ne manjka.» Ako pa si ga vprašal, odkod dobiva toliko dela, položil je prst na usta ter te tišil:

Kakšnih šol nam treba?

Iz poročila deželnega odbora za l. 1898 uvidimo, kako veliko dežela štajarska žrtvuje za nemške šole, a kako bore malo t. j. nič za slovenske šole.

Zaman kažemo na število slovenskega prebivalstva 400.480 Slovencev proti 847.923, zaman na visokost plačanega davka. Iz deželnih dohodkov vzdržuje se deželna višja realka v Gradcu in deželna višja gimnazija v Ptuiju in niti ena slovenska srednja šola. Narobe; deželnemu odboru se je celo potrebno zdelo nasprotovati dvojezični celjski spodnji gimnaziji, ki dežele nič ne stane.

Dežela vzdržuje ali pa podpira 13 nemških meščanskih šol, a niti jedne slovenske; kmetijski šoli v Mariboru in Grottenhofu sta nemški; v Ljubnu je deželna gorska in topilniška šola.

Pravico imamo torej zahtevati, da se vsaj kmetijska šola šola v Mariboru postavi na tak učni načrt, da bi jo vsak učenec iz naših ljudskih šol mogel že od začetka s haskom obiskovati, ne pa da mora celo leto tratiti samo za nemški nauk. Po pravici bi zahtevali tudi ustanovitev deželne obrtne šole na podlagi slovenskega učnega jezika.

Toda poznamo večino deželnega zbora in ne upamo v kratkem, da bi se izpremenilo. Ali nekaj pa nam mora vendar dežela storiti. Mi mislimo na večjo podporo v vino-rejskih zadevah. Znano je, da ljutomerski okraj daje najboljšo vinsko kapljico. V teh gorica, ki se raztezajo od Ljutomera proti Ormožu, leže neizmerni zakladi. Ti zakladi so dajali svoj sad, dokler je bila stara trta močna in zdrava. Toda tudi tu je uničila strupena rosa in trtna uš gorico za gorico. Treba je s težkim trudom predelavati gorice, žrtvovati denar in delo. Pa od vseh stranij se čuje tožba, da nam manjka dobrih, v kulturi ameriškanskih trt izvežbanih delavcev-prednikov in viničarjev. Dežela sicer vzdržuje 9 mesečne viničarske kurze v Ptuiju, Mariboru in Lipnici ali to ne zadostuje. Da se rešijo neprecenljive ljutomerske, ormoške in rad-gonske gorice trebalo bi ustanovitve viničarske šole v Ljutomeru.

Le ako bi na mestu samem bila prilika obiskovati take nauke, izobraževalo bi se zadostno število. Tukaj bi za zimske tečaje niti posebnih podpor ne bilo treba. Tamošnje razmere so za tako šolo silno ugodne. Šolske prostore ima že krasna Franc-Jožefova šola. Gorice so pred pragom in okoliško ljudstvo je uka željno in prebrisano. To zadevo bomo kot silno skromno zahtevo našim deželnim poslancem na srce položili. R.

«Tiho, tiho, jaz pripravljam moko za izvažanje.» Več nisi zvedel.

Da bi kdaj živ krst pomolil svoj nos v mlin, na to niti misliti nisi mogel. Kdajkoli si šel mimo, mlinska vrata so bila zaprta, velike veternice v svojem toku, stari osel se je pasel na trati ali objedoval grmovje in velika sloka mačka, ki se je solnčila na pragu, pogledovala te je hudo. Vse to je bilo nekako skrivnostno in povod mnogemu besedičenju. Vsak si je razlagal po svoje skrivnost mojstra Kornila, toda občna misel bila je, da ima starček v mlinu več vreč srebrnjakov kot moke.

Nič ni tako prikrito, da bi ne bilo kdaj očito in tudi Kornilova skrivnost je prišla na dan. Nekega lepega dne sem spravil ves mladi svet, dečke in dekleta, s svojo piščalko na noge. Med plesom zapazim, da se moj najstarejši sin in Vivetka rada vidita, da se ljubita. Jezilo me to sicer ni, ker je bilo Kornilovo ime pri nas v čisljih, da čutil sem v srcu zadovoljnost in veselje, videti to brhko deklo v svoji hiši. Hoté to stvar v pravi tir spraviti, pohitim takoj v mlin, da bi z dedekom pošteno ukrenila. Ker mi na noben način noče odpreti, razložim mu vzrok prihoda skož ključevo luknjo. Predno sem mogel skončati, zarenči nad menoj, naj se vrnem k svoji piščali. Pustivši v mlinu sta-

Državni zbor.

Na Dunaju, 17. januarija.

Včeraj in danes so se povpraševali sem-kaj došli poslanci: Kaj bo? Še-li začne zopet lansko razbijanje in prazno glasovanje v zbornici? Kako dolgo bo še nadaljeval ta državni zbor svoje neplodno delovanje? Na dnevnem redu današnje seje je mnogo vladinih predlogov, prvi med njimi: dovolitev državnega zbora, da se smejo leta 1899. k vojakom poklicati mladeniči v postavni starosti; odprava mitnine, postava za odpravo svinjske kužne bolezni itd. itd. To so izvanredno važne stvari. Ali se bodo nemški ošabneži usmilili vbogega ljudstva in vsaj mirovali, da se rešijo te velevažne reči? Ne! Kaj mara nemška nadutost za potrebe vbogega ljudstva? Nemški narodnjaki in naprednjaki hočejo biti edini gospodarji v državi, vsi drugi narodi se njim naj klanjajo. Zato so danes pokazali zopet svoje rozičke, katere so vsaj nekoliko zadnji čas skrivali. V današnji seji se je namreč samo le glasovalo po imenih. Po pravilnem redu se mora dovoliti takšno glasovanje, ki traja blizu $\frac{3}{4}$ ure, če ga zahteva 50 poslancev. Naprednjakov in narodnjakov s Schönererjanci vred je pa nekaj nad 50. Predlagal je torej znani Kaiser, naj se neka prošnja sprejme v stenografični zapisnik ter zahteval glasovanje po imenih. Podpiralo ga je 50 somišljenikov in vsa zbornica se je morala udati. Za tem glasovanjem je sledilo drugo, tretje itd. Koroški milijonar dr. Lemiš predlaga slednjič, da se mora v dveh urah napraviti nov tiskan imenik državnih poslancev, ker v dozdajšnjem se nahaja še ime grofa Falkenhayna, ki pa je oni dan vmrl. Vse se smeji noremu dedu, pa njegovi nemški tovarši ga podpirajo, moralo se je glasovati; večina je kajpak njegov neumen predlog zavrgla. Omeniti moram, da je predsednik v prelepih besedah se spominjal pokojnega skozi in skozi katoliškega, Slovanom pravičnega poslanca in bivšega kmetom naklonjenega ministra Falkenhayna. Navada je, da kedar se predsednik spominja katerega vmrlega poslanca, vsi poslanci v znamenje žalosti vstanejo. A kaj so stori danes levičarji, ko je začel govoriti predsednik o zaslugah pokojnega, Slovanom pravičnega Nemca Falkenhayna? Zbežali so iz zbornice in sicer ne le nemški naprednjaki in narodnjaki, temveč tudi socijalni demokratje in tako imenovani krščanski socialisti; le nekateri nemški ustavoverni veleposestniki so ostali v zbornici ter vstali z desničarji vred. Grofa Falkenhayna črtijo še po smrti osobito radi tega, ker je pred-

regal bebca, vrnil sem se, da povem otrokoma, kako me je sprejel dedek. Nato sta me prosila, naj jima milostno dovolim, da poletita sama v mlin k dedeku.

Ko sta dospela na hrib, odšel je starček ravnokar. Vrata so bila dvakrat zaklenjena. Odhajaje pozabil je starček svojo lestvico zunaj, in takoj jima pride na misel, vstopiti skož okno v mlin, da se prepričata na lastne oči, kaj se nahaja v tem zloglasnem mlinu. Čudne reči! Soba v mlinu je prazna . . . o žakljih ni duha ne sluha, niti žitnega zrnca ne stakneš tukaj, niti prahu moke ne vidiš na steni, edini okrasek je pajčevina. Spodnja prizemeljska soba kaže ravno tako siromaštvo in zapuščenost . . . revna posteljea, nekaj kosov kruha na stopnjicah, v kotu 3 ali 4 vreče, iz katerih se je raztepel mavec (gips) in bela zemlja . . . To je bila skrivnost mojstra Kornila! Ta mavec se je sprehajal vsako večer po cesti, da bi rešil mlinu čast, da bi ljudje mislili, da mojster Kornil še vedno pripravlja moko.

S solzami v očeh sta se otroka vrnila in mi naznanila, kar sta videla. Srce mi je pokalo, ko sem to zvedel. Niti minote ne zgubim, marveč še ta trenotek hitim k sosedom, razložim jim na kratko vso stvar, in sklenili smo, takoj brez pomisleka poslati vso pšenico v mlin, kar smo je imeli. Rečeno,

lagal l. 1897., naj se razsajajoči poslanci vržejo iz zbornice na cesto. Ko je glasovanja proti pol 3. uri popoldne bilo konec, naznanja predsednik prihodnjo sejo za četrtek, 19. januarija z današnjim dnevnim redom. Tu pa so se zopet upirali levičarji Kaiser, Pergelt, Schönerer, žid Berner s tovariši na vso moč ter zahtevali, da se mora vladni predlog o dovolitvi vojaških novincev odstaviti z dnevnega reda ter se ima obravnavati edino le o dveh zatožbah ministerstva, ki še niste rešeni. Žid Berner pa je zahteval, da se mora na dnevni red postaviti predlog o odpravi koleka za časnike in prosta prodaja časopisov. Vsi predlogi levičarjev so se zavrgli in ostalo je pri dnevnem redu, kakor ga je določil predsednik.

Položaj je silno zamotan. Nemške naprednjake in narodnjake vodita za vrvice Wolf in Schönerer; a na desnici tudi ni več pravega sporazumljenja. Praški mestni zbor je sklenil z večino 4 glasov, da se odpravi neka Marijina podoba na mestnem trgu ter postavi na onem mestu spomenik v čast krivovercu Husu. Vsled tega so nad mladočeskimi državnimi poslanci razburjeni ne le samo nemški katoliški poslanci, temveč tudi Poljaki in krščanska slovanska narodna zveza. Slovenci ne zaupajo vladi, ker nam ničesar ne stori, da bi se nam Štajercem in Koroščem popravile stare krivice. Vse je toraj nejasno. Govori se, da ministerstvo odstopi in pride na njegovo mesto zopet Gauč in Rinaldini, prijatelj Italjanašev.

Politični ogled.

Nedelavnost državnega zbora. Kakor cenjeni čitatelji lahko razvidijo iz državnozbornskega poročila. začeli so nemški poslanci zopet ovirati delovanje državnega zbora z imenskimi glasovanji. Torej imamo zopet obstrukcijo. Gotovo je obstrukcija škodljiva avstrijskim narodom, a na drugi strani tudi ni brez pomena. Višji, odločilni krogi ravno po strastnih nastopih nemških kričarjev v državnem zboru lahko spoznajo, v katerem taboru je Avstrija, v nemškem ali slovanskem. Po obstrukciji bodo Slovani dospeli do večjega upliva in pomena, kar bo za državo le blagonosno. S Slovani bo napočila za Avstrijo doba stroge narodne jednakopravnosti, in potem se bo začela tudi doba blagostanja in vseobčnega napredka.

Odločen korak grofa Thuna. Vlada je obljubila Hrvatom gimnazij v Pazinu. Samoumevno, da bo se vsled tega polagoma

storjeno. Kmalu je romala na vrh cela procesija oslov in mul, obloženih s polnimi žaklji žita. Pred odprtimi vrati je sedel mojster Kornil na žaklju maveca ter podpiraje rokama svojo glavo plakal. Vrnivši se, zapazil je namreč, da je nekdo bil v mlinu v njegovi odsotnosti ter iztaknil njegovo skrivnost. «Zdaj pa naj le umrem,» dejal je, kajti mlin je ob svojo čast.»

V tem trenutku dospeli so osli na vrh in vsi smo vzkliknili radosti, kakor brhke mlinarice v dobrih časih: Juhé mlinarija! In glej, koliko vreč so nakopičili pred durmi, koliko čilega zrnja so nasipali v kot! Mlinar je debelo gledal in se čudom čudil. Grabil je z rokama bujno pšenico in solze veselja so se mu svetile v meglenih očeh.

«To je zrnje . . . dajte mi ga pogledat . . .» dejal je in obrnivši se k nam modroval: «O dobro sem vedel, da bote nosili spet k meni v mlin . . . vsi ti mlinarji so tatovi. Hitro moram dati svojemu kaj na zob. Pomislite vendar, kako dolgo že ničesar ni dobil v želodec!» S solzami v očeh smo opazovali starčka, kako se je trudil tu in tam, razvezoval vreče, naravnal mlinski kamen . . . po mlinu se je začela kaditi pšenična moka. Od tega dneva staremu mlinarju nikdar ni manjkalo dela.

Nekega dne pa je zatisnil sivolasi mlinar

okrepil na Primorskem hrvatski živelj. To pa boli Italijane, kateri so Hrvatom tako prijazni kakor nam Nemci. Zato prirejajo sedaj vse mogoče shode, na katerih ugovarjajo ustanovitvi hrvatskega gimnazija v Pazinu. Toda ministerski predsednik je tako prepričan o potrebi hrvatskega gimnazija, da se mu zdi smešen in neumen vsak ugovor. Zato je zapovedal v svoji pisarni, da se naj vrne vsak italijanski ugovor v tej zadevi, ki pride na Dunaj. Vsaj nekaj odločnega slišimo od grofa Thuna.

Kranjski liberalni narodnjaki nimajo ravno visokih misli o svoji trepežnosti. Kadarkoli se med katoliki kdo zgane, že vstrepetavajo. Kakor znano, je ljubljanski škof dr. Jeglič naznanil v zadnjem pismu, da bo ustanovil katoliško in slovensko gimnazijo, s katerim bosta zvezana dva zavoda, jeden za mladeniče, ki se hočejo posvetiti duhovskemu stanu, drug pa za dijake, ki si nameravajo izvoliti kak posvetni stan. V tem gimnaziju gleda liberalna stranka narodnjakov svojo gotovo smrt ter udarja po škofu in gimnaziju, ki se je le na papirju. Stranke, ki presojujejo vsak znamenitejši pojav med narodom le z malenkostnega strankarskega stališča, si ne zaslužijo dolgega življenja.

Odpad od katoliške cerkve. Schönerer in tovariši neprestano kličejo po zborovanjih svojim nemškim poslušalcem, naj izstopijo iz katoliške cerkve in postanejo luterani. Schönerer dela namreč za Pruse, a ti avstrijskih Nemcev tako dolgo nočejo, dokler ne postanejo njihove, luteranske vere. Kadar bo se jih deset tisoč izreklo za izstop, tedaj bodo javno izstopili. To bo najžalostnejši večji izstop iz katoliške cerkve v človeški zgodovini, kajti izvršil se bo ne iz prepričanja, ampak iz podlih, nizkih, izdajalskih namenov. Čudimo se le, da katoliški poslanci in naša vlada mirno gledajo, kako se celo protipostavno agituje za izstop.

Rusija v Aziji. Rusija je sklenil z Afganistanom pogodbo, s katero se je zavezala, da hoče nadaljevati železnično progo, katera je šla sedaj samo do meje, tudi po Afganistanu. Afganistan je ključ k onemu delu Azije, ki je bil dosedaj še Rusom zaprt. Evropske države s strahom gledajo, kako se razširja ruska moč po Aziji. Rusija ima tiho, pa odločno politiko.

Dopisi.

Nova štifta pri Gornjemgradu. Dne 29. decembra l. l. je imelo naše «Kmetijsko

svoje trudne oči k večnemu spanju — in veterнице našega zadnjega mlina vstavile so se za vselej . . .!

Smešničar.

Lahka odgovornost. Šolski nadzornik gre mimo šole ter sliši v nji otroka, kako na glas joka in vpije. Nadzornik stopi v šolo ter vidi, kako ima učitelj nekega dečka čez koleno položenega ter ga maže z brezovim oljem po zadnjem delu telesa.

Ko nadzornik to vidi, vpraša: «Kaj se je pa zgodilo, gospod učitelj?»

«Kakor vidite, kaznujem tega malopridneža!» odgovori učitelj.

«Kaj pa, ko bi prišla zdajci dečkova mati v šolo?» vpraša dalje nadzornik.

«Iz šole bi jo pognal!» odgovori učitelj prav mirno.

«Kaj pa, ko bi prišel oče?»

«Ta pa ne pride!»

«Kako to veste?» vpraša nadzornik že precej začudeno.

«Ker to ni mogoče!» pravi učitelj.

«In zakaj bi ne bilo mogoče?»

«Zato, ker sem jaz sam njegov oče!»

in bralno društvo», oziroma tukajšnje prebivalstvo priložnost, poslušati g. potovalnega učitelja Jelovška iz Gradca o prepotrebem živinozdravništvu. Zbralo se je za tukajšnje razmere še precej obilno poslušalcev, in ako bi se predavanje vršilo kako nedeljo, bilo bi jih še mnogo več. Jako zanimiv in poučljiv govor g. potovalnega učitelja je trajal nad dve uri. Na vsa prašanja od strani poslušalcev je odgovarjal g. predavatelj jako temeljito in razumljivo, za kar se mu je društveni predsednik g. učitelj Kelc v imenu vseh navzočnikov najiskrenejše zahvalil, proseč ga, naj nas še v bodoče večkrat razveseli s svojimi jako koristnimi nauki. G. Jelovšek je to drage volje obljubil ter nagovarjal navzočnike, naj za povzdigo živinoreje osnujejo z drugo, v čemur jih hoče po vseh svojih močeh podpirati in jim pridobiti tudi deželnih in drugih podpor. Kmetovalci — živinorejci, storite v kratkem možki korak v tem oziru, gotovo Vam ne bo žal, in oskrbeli boste sebi in svojim potomcem boljšo gmotno bodočnost. Na delo torej! Kdor si hoče pomagati sam, pomaga mu tudi Bog, in le v slogi je moč!

Ker se zaradi pomanjkanja časa ni moglo ta dan vršiti glavno društveno zborovanje, vršilo se je isto na dan sv. 3 Kraljev po večernicah v šoli. Ko je g. predsednik izgovoril in g. blagajnik končal svoje poročilo, se je vršila volitev novega odbora, in izvoljeni so bili predsednikom g. Kelc, učitelj, njegovim namestnikom g. Savinšek; blagajnikom g. A. Matjaž star., tajnikom g. Anton Matjaž mlajši in oskrbnikom g. Aleks Rotter. Nazadnje sklene društveni predsednik zborovanje s pristržno zahvalo za zopet mu izkazano čast ter obljubi, z vsemi močmi delati za provspah društva, v čemur pa ga naj tudi društveniki radi podpirajo. Geslo nam bodi: Vse za vero, dom, cesarja!

Zgornja Polskava. (Zmaga.) Danes Ti imam, dragi «Slov. Gospodar,» nekaj veselega izpod vznožja pohorskega poročati. Kaj pa se je zgodilo tako izvanrednega? No, vedi! Zgornja Polskava, ki je že leta in leta tičala v okovih, v katere so jo spravili posilinemški nasprotniki, vrgla jih je le enkrat raz sebe; dobili smo namreč po večini slovenski občinski odbor. 9. dne meseca januarja se je izvolilo novo županstvo. Izročilo se je vrlim, zavednim in narodnim možem. Izvoljeni so županom Štefan Jurko iz Sel; svetovalcem pa Pivec Franc, Hojnik Jožef in Bogatič. Ti možje so sami dobri gospodarji in so potemtakem porok, da bodo tudi z občinskim blagom vedeli varčno postopati. Delovali pa bodo tudi za uresničenje slovenskih teženj. Se ve da se nad tem izidom naši posilinemci, katere lahko prešteješ na prstih ene roke, močno jezijo. Kakor razvajeno otroče brajo okoli sebe in se grozijo, pa kaj, ko se jih nihče ne boji. Treba jim bode se sprijazniti z novo osodo, če pa bi jim bilo bivanje tu med Slovenci vendar le nezno, potem naj jo pobrišejo tje v blaženo Nemčijo, ker tamkaj smejo nemoteno popevati jim tako k srcu prirastlo pesem: Wacht am Rhein. Kadar bom kaj veselega izvedel iz delovanja našega novega županstva, poročal Vam bom.

Gornjigrad. (V Ameriko!) V Gornjemgradu je nekaj tednov sem med nekaterniki prav živahno gibanje. «V Ameriko!» slišiš, kamorkoli prideš. Človek bi si kar ne mislil, da je ljudstvo tako lahkoverno, no prosvitljenim in z živo domišljijo nadarjenim socialnim demokratom se to ne sme zameriti. Pred nekaj leti že so šli nekateri iskat tje čez morje sreče, toda tukaj zaostali sorodniki se pritožujejo, da tako dolgo ne dobe pričakovanih stotakov. Jih pač menda sami lahko porabijo, kolikor jih v Ameriki zaslužijo. Te dni jih je zopet šlo nekaj čez morje, in v kratkem namerava cela karavana iti v Severno Ameriko, nekateri celo v mrzlo Aljasko. Bog jim daj srečno pot! Sreče bodo težko tam našli. Braniti takim ljudem seveda nič ne pomaga, ker par gostobesednih agentov

je vse tako osrčilo in vznemirilo, da se še celo nekatera dekleta ne boje nevarnega morja.

Najbolj vabljivo je pač poročilo nekega agenta, da je nekdo, ki je še le pol leta v Ameriki, že poslal sem 1000 gl. Le vprašajte one, ki so dobili pismo od dotičnega, povedali vam bodo, da še beliča niso dobili, ampak, da je treba v Ameriki pridno delati, da se kaj prisluži. Morje je široko in poročila od tam so vsa ameriansko pretirana ali pa zlagana.

Seveda se za nekaterimi malokedo solzi. Obžalovanja vredna pa sta vendar dva socialna demokrata, ki sta jo zavila v Brazilijo. So pač posebneži te vrste ljudje, toda ne pomislijo, da mokrač nese tudi v Ameriko sebe s seboj. Če jim tukaj ni nihče vsipaval denarja, katerega so znali vrlo dobro porabljeni, bi vendar morali vedeti, da tudi v Ameriki več posestev ne delijo med postopače, in cekine ravno tako shranjujejo varčni Amerikanci, kakor naši.

Oblastva bi lahko kaj ukrenila, da ne bo imela ob svojem času država še na tujem z nesrečnimi izseljenci nepotrebnih stroškov.

Kedor pa išče sreče, pomni, da:

«Sreča prebiva v sredi srca,
v srcu poštenem ti je doma.»

Od Sv. Benedikta v Slov. Goricah. (Naše ceste.) Zadnjič sem se bil vozil od Sv. Trojice nekam proti Sv. Benediktu. Kaj sem tam iskal, ne povem nikomur. Pa da bi se raje ne vozil in ničesar tamkaj ne iskal! Jetric in pljuč in kar je še žlahtne drobovine, mi je ostalo po tej vožnji pravcato malo, in vse moje telo je postalo kakor razsušen sod v škednju na listju. Na tej preklicani vožnji sem srečal nekega moža, ki jo je pešice mahal ne dol po cesti, ampak samo počez, potem pa po stranski stezi dalje. Na vožni cesti je nekoliko postal, hote ali ne hote, nevem. Pa zdelo se mi je, da je v blatu obtičal. Ko se bliže pripeljem, vidim, da se nisem varal. «Dobro večer», se pozdraviva obojestransko. Potem gre svojo pot naprej. Tudi jaz dam pognati in zopet je škripal voz naprej in se premetaval iz grude na grudo, iz jarka v jarek, kakor bi imel mrzlico. Bog in sveta Lucija mi pomagajta! Kam le neki pridem? Ali je mogoče, da v tej dolini prebivajo človeška bitja, večča vožnje na kola. In zopet sunek od leve na desno, da me je vse modrovanje prešlo. Zaklel nisem, pač pa sem takoj iz voza stopil in peš tik voza stopinje pobiral.

Benedička cesta je res blatna, temu ne more nikdo ugovarjati. Že dolga leta bi se lahko todi po človeški vozilo, ko bi ne bilo toliko malenkostnih preprirov. Eni namreč hočejo cesto gori v breg nad Sv. tri Kralje in nad Štangrovo, baje zato, ker je zgoraj več krčem — drugi pa bi jo radi po dolini naprej do farne cerkve, kar je edino pametno. Za cesto v breg se potegujejo prav za prav le trije možje. In tej trojici na ljubo mora todi blato gaziti človek in žival! Kar vas je razumnih mož in zlasti okrajni zastop, pomagajte našim ljudem, pa v kratkem, da bode že bodoče leto z veseljem posijalo v prijazno benedičko dolino.

(Iz Frankolovega. Bralno društvo na Frankolovem je zborovalo v nedeljo dne 8. januarja 1899. v šolskih prostorih. Potovalni učitelj g. Ivan Belé poučeval in opozarjal je v precejšnjem številu zbranemu ljudstvu o najnavadnejših škodljivcih sadjarstva in vinarstva. Posetilo je društvo mnogo gostov, posebno nam vedno dobro došli g. Petriček iz Žalca. Videli smo, da je društvo po enoletnem obstanku si mnogo prijateljev pridobilo. Isti, kateri so poprej le od daleč gledali, pristopili so mej ude, kajti naše društvo s svojim izvrstnim namenom, za blagor kmetijskega stanu vedno delujoče, dobilo je ugled in splošno spoštovanje. Kmet dosedaj malobrižen, začel se je brigati na svojo lastno korist. Uvidel je, da tako ne gre dalje — treba se žuriti.

Zgodovina, pismo o Slovanih, naglašala dične lastnosti, posebno bister um in pohlevnost, ljubezen do svojega vladarja in domovine. Pohlevnost je jako lepa čednost in divna krepost, kjer se rabi v pravem razmerju z drugimi krepostmi. Oj ti ljuba pohlevnost, ti premilo samo zatajevanjeslovensko, razcvitaš se pri tako zvanih «v srci-Slovincih.» Ne smemo se čuditi, da se naš narod predostokrat prištava tako zvanim inferijornim narodom. Ni čuda, da se trdi z vso resnobnostjo, da Slovencev še pred l. 1848 bilo ni. Kaj je temu krivo? Premala samozavest, samozatajevanje. Vse premalo resnobe in zraven pa še domači prepiri in razpori nas ovirajo. Vsakemu narodu je treba pouka. Dragi Frankolčani, zahajajte pridno k društvenem zborovanju ter izkoriščajte in porabite sebi v korist, kar ste slišali pri našem dičnem društvu. Išče te sreča, um ti je dan, Našel jo boš, ak' nisi zaspan.

Cezanjevci pri Ljutomeru. Dne 15. prosinca je zborovalo vrlo cezanjevsko bralno društvo. Čast Ljutomeržanom, ki so se vdeležili sicer priproste, pa v resnici slovansko-gostoljubne veselice. Bralno društvo je imelo nad 80 udov, ki so si izposodili v enem letu 1561 knjig. Da je društvo naročeno na mnogo iztisov kršč. časnikov, o tem vé tudi »Slov. Gosp.« Pevski zbor, ki si ga je ustvaril g. Zacherl, neumorni knjižničar br. društva, ne potrebuje pohvale, ker je videl, kakšna radost sije iz obraza vseh udeležencev, kadar se zglasijo njegovi pevci, pa je videl tudi, kako se toži Ljutomeržanom po nekdanjem tako delavnem, pevskem zboru. Rekel je nekdo, da se v Ljutomeru vremena jasnijo. Zares kako silno bi tam potrebovali krasni možki ali možki in ženski zbor! Šaj veste, da nam že presedajo same tombole in za kmečko ljudstvo nepotrebni plesni venčki. Bralno cezanjevsko društvo pa deluj še v naprej tako vrlo in krščansko, kakor je to povdarjal g. knjižničar! Plačilo ne izostane.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Nov slovenski odvetnik.) V Mariboru se je naselil nov slovenski odvetnik, dr. Ivan Glaser. Pisarno ima v Tegetthoffovi ulici št. 22.

(Posestnike vinogradov v ljutomerskem glavarstvu) opozarjamo na današnji članek «Kakšnih šol nam treba?» kojega smo vsprejeli iz rok poznatega slovenskega politika. Naj uplivajo, da tudi občinski odbori pritiskajo s pismenimi zahtevami na deželni zbor zavoljo ustanovitve viničarske šole v Ljutomeru. Tudi v vinogradskem znanju je treba napredovati. Da pa moremo napredovati, treba se nam je učiti, a za učenje treba je šol. Naprej!

(Maribor.) Poroča se nam: Te dni sem bil pri c. kr. pošti v Mariboru priča, kako znajo poštni uradniki slovenski jezik. Nek dijak je prinesel poštno nakaznico in sicer je bila namenjena nakaznica, na Dunaj. Napisal je na nakaznico Dunaj in v oklepaju Wien. Uradnik, nek pristen German, ga vpraša, kam je namenjena nakaznica na Dunaj ali na Wien, seveda v blaženi nemščini. Djak mu pojasni, da se mesto Wien imenuje Dunaj v slovenskem jeziku. Sedaj vpraša uradnik, od kdaj se imenuje to mesto Dunaj in radovedno je vprašal: »Ali Slovenci govorijo tako?« To je vendar nenavadno, da morajo stranke učiti naše poštno uradnike slovenskega imenoslovja. Kaj reče k temu nadupraviteljstvo naše pošte?

(Nenavaden ukaz.) Okrajni šolski svet v Gornjemgradu je zaukazal, da gornjegrajski šolarji zanaprej ne smejo več skupno hoditi v cerkev k službi božji, ker je neki v cerkvi premrzlo. Nam se zdi ukaz zelo čuden, kajti otroci smejo sicer posamezno v cerkev, le skupno ne!

(Strašen vihar) je razsajal dne 14. prosinca okrog Kozjega in Zdol. Povzročil je mnogo škode. Jednemu posestniku je vihar odtrgal celó del strehe, drugem pa jo popolnoma zmajal.

(Cveteča zima.) V Novi Štifti pri Gornjemgradu cvete teloh kot o Veliki noči.

(Rezervni častnik) je postal g. Ivan Kelc, sin učitelja Ivana Kelca v Novi Štifti.

(«Domovina.») Zadnja številka «Domovine» je bila zaplenjena zaradi neke opombe o slovenskem dimnikarju in Celjanih. Mi odkritosrčno omilujemo svojo tovarišico v Celju ter ji želimo, da bi bilo to prvo in zadnje zaplenjenje v letošnjem letu.

(Nova železnica.) Železniški minister je Štefanu pl. Daubachyju v Zagrebu dovolil za jedno leto, da prične pripravljati potrebna dela za jednotirno železnico od postaje Kamnik čez Št. Martin, Motnik, Vransko, Gomilsko do Braslovč.

(«Naša straža».) Našim nasprotnikom ne da miru, da so se Slovenci predrznili ustanoviti »Našo stražo«, ki jih naj brani pred prodirajočim Nemštvom in Italijanstvom ob jezikovnih mejah. Nemški listi, posebno naši štajarski, prinašajo vsak čas strupene članke proti društvu in osebam, ki darujejo kaj za društvo. To nam je dokaz, da je »Naša straža« za nas Slovence zares potrebna ter umestna. Rodoljube pa pozivljemo, naj se je pogosto in z obilnimi darovi spominjajo!

(Za vinarsko in sadjarsko šolo) v Mariboru, kolikor nam je danes znano, še vedno ni imenovan nov ravnatelj. Prosilcev za to mesto se je oglasilo nad 40, med njimi tudi Francelj Girstmayr. Kakšna spričevala je Francelj priložil svoji prošnji, tudi po večdnevnem globokem premišljevanju ni mogoče uganiti. Jako veselo in kratkočasno je v zadnjem času listati nemške liste, kjer mnogi nemški kandidatje za ravnateljsko mesto na mariborski viničarski šoli z zares občudovanja vredno marljivostjo prinašajo gospodarsko-strokovne članke. Sedaj vidijo vsako škodljivo uš, vsako nevarno žuželko ter jo ogledujejo in proučavajo od vseh strani. Mi Slovenci zahtevamo, da se nastavi na tej šoli slovenski ravnatelj. Zmožnih slovenskih prosilcev je dovolj.

(Iz šole.) Krajnemu šolskemu svetu na Ponikvi je deželni šolski svet izrekel zahvalo za vse skrbi pri zidanju nove šole. Petrazrednica v Šmarju pri Jelšah se bo spremenila v štirirazredno deško in trirazredno deklško šolo. V Slivnico pri Šmarju pride podučitelj Kvirin Pertl iz Laškega. Stalno so nameščeni: podučitelj Henrik Šumer v Šmarju pri Jelšah, Ivan Tomazič v Svetinjah, Mat. Tušek v Št. Lovrencu v Slov. gor., Makso Zemljič v Žitečki vasi.

(Občinske volitve) v Merčniseli so se nesrečno izvojevale. Nasprotniki so po hudem agitovanju z mnogoštevilnimi pooblastili zmagali. Obljubljeno imamo natančneje poročilo.

(Pri Sv. Marjeti ob Pesnici) se bo obhajal od dne 29. jan. do 5. febr. t. l. sv. misijon. Vodila ga bosta oo. juzuvića Fr. Doljak in J. Verhovec.

(Dr. Fr. Jankovič) se je vrnil iz Ljubljane, kjer je bil nekoliko časa sekundarij na deželni bolnici. Kako zelo si je znal s svojim človekoljubnim ravnanjem pridobiti srca bolnikov, pokazale so njih solze ob slovesu. Sedaj se misli mladi zdravnik naseliti v Konjicah, kjer bo gotovo močna podpora vsemu narodnemu in socijalnemu gibanju. Slišimo, da se mu delajo zapreke, a naj se tega ne vstraši. Pogumno naprej!

(V Marenbergu) «Zavžitno društvo» vrlo napreduje. Kmetje, kakor drugi delavski stanovi radi pristopajo, ker vedo, da združene moči več premorejo kakor jeden sam. Tako je prav, skupnega delovanja nam je treba, da si zboljšamo sedanje slabe čase!

(Slabe volje) je marenberški Čobar, odkar je bil zaradi tepenja pri sodniji za 40 gld. kaznovan. Da bi nekoliko pozabil žalostno misel na kazen, se zaganja v nekem mariborskem listu proti novo ustanovljenemu «Zav-

žitnemu društvu». Ker pa ima to društvo namen, pomagati ubogemu ljudstvu, vsakdo lahko spozna, da naš Čobar, katerega so ljudje dolgo časa imeli za svojega osrečevalca, le ni pravi prijatelj in podpornik ubogih, ker jim ne privošči «Zavžitnega društva».

(Hitrost naših pošt.) Dne 7. t. m. je bilo oddano na pošti v Mariboru od c. k. okrožnega sodišča pismo s popolnoma razločnim naslovom: «I. I. pri Sv. Ilju v Slovenskih goricah». Toda čuj svet in strmi! Dotični poštni uradnik v svoji preveliki učenosti ni vedel, kje je ta Sv. Ilj, da-si, če gre nekoliko izven Maribora, skoro lahko z nosom vanj dregne. Pismo je romalo v Ljutomer (kaj ne, Ljutomer in Št. Ilj se dasta zares lahko zamenjati?) in je srečno dospelo od ondi v Št. Ilj čez tri dni z opazko: «Heisst deutsch St. Egydy (!) in Wind. Bücheln, warum Luttenberg gesendet —???» dočim bi ga bil vsak poštni pot iz Maribora v Št. Ilj prinesel v par urah. To je skrajno žaljenje slovenske narodnosti, ako se nastavljajo pri c. kr. poštne uradu v Mariboru nemški uradniki, ki nimajo niti toliko duševne nadarjenosti, da bi se naučili in si zapamtili vsaj najbližje poštno postaje. Potreba bo, da se našemu uradu prav odločno potiplje na prste.

(Na Frankolovem) bo na spomlad občinska volitev. Izvolite v odbor može, ki bodo skrbeli za občni blagor.

(Zavedne občine.) Občinski odbor Pišce je enoglasno sklenil, vložiti prošnjo za nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. Slava! Naj se vzbudijo tudi druge občine v brežiškem okraju.

(Iz slov. bistrškega okraja.) V občinah Gaberniku in Rotoznoj so izvoljeni sami vrli narodnjaki in novi občinski odbor. Rotoznoj si je izvolil B. Pernata za župana, Gabernik pa J. Roberja, ker F. Raušer, ki je županoval v občini skozi 30 let, ni več hotel vsprejeti zopet mu ponujene časti. Proti volitvi v Oglensaku se je vložila pritožba.

(C. kr. namestništvo) nam naznanja, da se je prikazala v okraju Zagreb na Hrvatskem in okraju Kosteinica v Bosni med govedo kužna bolezen, vsled česar je vsak izvoz prepovedan.

(Ponesrečil se je) pri obrezovanju sadnega drevja 9. t. m. v Košnici pri Celji posestniški sin Franc Goršek. Sredi svojega dela je padel tako nesrečno s precej visokega drevesa, da si je zlomil križ, polomil ude ter tako smrtno pohabil. V nepopisnih mukah živel je še celih šest dni ter stoprav v soboto, 14., ga je smrt rešila trpljenja. Ponesrečenec bil je star 26 let. Bil je lep vzgled krščanskega mladeniča. Bodimo pri nevarnih opravilih previdni!

(„Vojaški čini“.) Pretekli ponedeljek se je poskusil v celjski infanterijski vojašnici vstreliti korporal J. Jesih. K sreči se mu namera ni posrečila, pač pa mu je kroglja močno glavo poškodovala. Odnegli so ga v vojaško bolnico. Kakor se čuje, je temu blaznemu činu vzrok zopet ženska. — V soboto poprej pa se je našla popolna oprava infanterista ob bregu Savinje pri kapucinskem mostu. Ker je voda tukaj čisto plitva, je neumevno, kam se je lastnik oprave djal.

(Nemški trgovec v Celji ponesrečil.) Trgovec Alexander Kuttler prišel je pred dobrimi leti dni z najlepšimi upi in nadami v Celje. Prevzel je trgovino g. Mlinariča. Menda v zaupanju na pobožnost Slovencev, obesil je poleg svoje firme celo bel križ. Delal je krasne izložbe, ki so kmalu slovele po celem mestu, prirejal pa tudi z velikim hrupom izloge vsega svojega blaga. Toda ni vse zlato, kar se sveti. Zadnje dni začelo se je neko čudno gibanje po njegovi prodajalni; v ponedeljek zvečer prišli pa so možje od sodnije ter zapečatili prodajalno s krasnimi izložbami in lepim blagom vred; čez premoženje vrliga Nemca se je otvoril konkurz. Da, vsaka lepota ima svoj konec! Ta slučaj naj bi bil svarilen vzgled Nemcem, ki

se hočejo v Celji od zaničevanih Slovencev rediti.

(**Smrt.**) 16. t. m. je umrl po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, g. Alež Mravljak, posestnik v Ribnici na Pohorju. Rajnik je bil veren kristjan, vzgleden soprog, skrben oče, varčen kmet in značajan Slovenec; mož, ki ni nikdar pobiral stopinj za nemškutarsko kliko; mož, ki se ni nikoli izneveril svojemu rodu ter bil noter do groba ponosen, da ga je rodila mati slovenska. Udeležba rajnikovega pogreba je bila mnogobrojna. Od blizo in daleč so prihitali ljudje, da sprejmejo blagega pokojnika do jamice tihe. Blag mu spomin!

(**Šematizem lavant. vladikovine**) je dotiskan in se je začel te dni razpošiljati dekanijskim uradom.

Iz drugih krajev.

(**Grof Falkenhayn.**) Dne 22. januarja je umrl na Dunaju bivši poljedeljski minister grof Falkenhayn. Bil je mož strogo katoliškega mišljenja in vsled tega tudi Slovonom pravičen, čeprav rodom Nemeč. Kot minister je v državnem zboru javno priznal, da se sedanji družabni nered ne da drugače zboljšati, nego da se vsa družba vrne k Bogu, da vanj veruje in njegove zapovedi izpolnjuje.

(**Potres v Ljubljani.**) Včeraj, dne 18. jan. ob 10. zvečer so čutili v Ljubljani zopet močne, več sekund trajajoče sunke. V gledališču, ki je bilo dobro obiskano, je nastala hipoma velika vznemirjenost. Toda ljudstvo se je kmalu pomirilo in ostalo pri predstavi. Da bi naredil ta potres kje kako škodo, še se ne ve.

(**Čebele se rojijo.**) Iz Vintarjevca pri Litiji na Kranjskem poročajo »Slovincu«, da so se ondi dne 14. jan. čebele rojile. Privabila jih je topla zima s prijaznim solncem.

(**Odvetniki štrajkajo.**) Odvetniki v Kajiri v Egiptu so ustavili delo, ker je bil jeden odvetnik pri obravnavi po sodniku žaljen in se mu ni dalo zadoščenje.

(**Slovenska gimnazija.**) Dosedaj še Slovenci nimamo ne jedne popolno slovenske gimnazije. Sliši se pa, da sedaj namerava vlada razširiti slovensko nižjo gimnazijo v Ljubljani v popolno gimnazijo.

(**Sape je zmanjkalo**) «Kmetškemu listu,» ki je hotel koroške kmete voditi po nemškutarski poti. Zdi se, da tudi na Koroškem nemškutarija ne gre več v klasje.

(**Zenska v Ameriki.**) V Zjedinjenih državah severoameriških stopajo ženske čim dalje bolj v javnost. Po najnovjšem štetju živi tam sedež nad 188.000 ženskih trgovcev, 16.000 slikaric in kiparic, 3883 igralk, 3163 pisateljic, 1522 ženskih duhovnikov (seveda krivoverskih) in 7300 ženskih zdravnikov.

(**Zupnik, rešitelj življenja.**) V vasi Barki na Ogorskem je opazil tamošnji župnik E. Nagy, ko se je vračal iz vasi Dernö, dvoje otrok, ki sta bredla deroči potok Žar. Otroka sta hodila k bregu, a voda ju je odnašala. Župnik, opazivši smrtno nevarnost otrok, ni premišljal dolgo, marveč je planil v vodo ter izvlekel otroka na suho. Brez pomoči neustrašivega in požrtvovalnega duhovnika bi otroka gotovo utonila. No, kak ogerski žid bi se gotovo ne bil žrtvoval!

(**Velikanski zemljevid.**) Zemljevidski zavod v Petrogradu pripravlja za natisek velikanski zemljevid evropske Rusije, ki bode obsejal 150 četvornih aršinov (aršin je 0.71 metra); na tem zemljevidu bodo označena ne le vsa sela, nego tudi poslopja. Ta zemljevid pošljejo na svetovno razstavo v Pariz.

(**Iz hrvatskega sabora.**) Baron Rukavina, vodja pravašev, je v hrvatskem zboru hudo napadal mornarico in hrvatsko vlado. Baron sam je služil pri mornarici, zato so mu razmere dobro znane. Nek častnik mu je rekel: «Ali hočete ali nočete, Vi ste nemški častnik.» In Hrvatom se je rekalo: «Hrvati so psi». Banu je očital izdajstvo hrvatskega naroda Madžarom, prelivanje krvi pri volitvah in še druge take laskavosti. Predsednik mu je nazadnje odvzel besedo.

(**Nevihte in viharji.**) Zadnji petek je skoro po vsej srednji Evropi razsajala grozna nevihta. Na Dunaju je napravila veliko škodo na hišah, osobito na cerkvah in na cesarskem dvoru. Opeka, ki je padala raz strehe, je ranila več oseb. Tudi po bližnjih mestih okolo Dunaja je nevihta napravila mnogo škode na zgradbah. Še huje pa je razsajala po večjem delu Francije, osobito v Parizu, kjer je naredila ogromno škodo. V Havre-ju je razdejala v luki obrežje ter pokončala mnogo naprav. Posebno je prizadeta tamošnja ladjodelavnica, katero so morali vsled tega celo zapreti. Po sev. Nemškem je nevihta ob velikem dežju dolgo časa trajala in napravila po mestih in po deželi veliko škodo. Iz Švedske prihajajo glasovi o silnih viharjih. V Štokolmu je vihar izruval drevje, razdejal več hiš. Pri tem je ubilo enega človeka. V občje je nevihta napravila velikanske škode in povzročila mnogo strahu med prebivalci prizadetih krajev, ker je nastala nenadoma. O neizgledah na morji ni poročil, gotovo pa bodo istotako grozovita.

(**V lastni mreži utopila.**) Hrvatski listi poročajo iz Bune ob Neretvi, da sta ribiča Ibro Rasid in Ibro Demirovič nedavno ribarila ob Neretvi. Valovi so prignali proti majhnemu čolniku, v kojem sta ribiča sedela, velik hloed lesa in ga zagnali ob čoln. Čoln se je prevrnil, ribiča sta padla v mrežo ter se tako zapletla v njo, da se nista mogla izmotati. Utonila sta. Deček, ki je ob bregu stal ter jima nosil ribe, je gledal od daleč ta žalostni prizor, ne da bi mogel pomagati.

(**Konec sveta.**) Zvezdogledi, ki nam vedno tako zanesljivo in natančno preračunijo, kdaj bo solnce mrknilo in kedaj mesec, imajo tudi preračunjeno, da bo letos 13. novembra naša zemlja trčila z zvezdo repatico; mnogi po svetu so v groznem strahu, da bo takrat konec sveta. Toda tega se ni treba bati in zvezdogledi tudi tega ne trdijo. Da bo pa zemlja z zvezdo trčila, to pa smemo zvezdogledom vrjeti, ker so vedno nebesne prikazni tako določno naprej preračunjali; tudi verjeti smemo njih trditvi, da se radi tega ne bo zemlji in zemljanom nič žalega zgodilo, kajti repatice niso tako čvrsta telesa, kakor naša zemlja, ampak velika množina raztresenih drobcev, ki imajo v gotovi smeri svoj tek, in se našemu očesu kažejo v obliki svetlega repa, zvezde repatice. Skozi tak svetli rep, tako nas zagotavljajo zvezdogledi, je naša zemlja že večkrat šla, ne da bi zemljani to čutili, le prav mnogo utrinkov je videti, ali po domače rečeno, prav pogosto se zvezde utrinjajo; po dnevu tega seveda nič ne vidimo, a vendar se po dnevu isto godi, kakor po noči. Takih utrinkov bomo 13. novembra mnogo videli, če bo jasna noč. Iz dunajske zvezdarne bo več zvezdogledov šlo z opazovalnim orodjem v Indijo opazovat tega dogodka, ker je tam zanesljiveje čisto nebo. Takih drobcev se vedno mnogo nahaja po velikanskem svetovnem prostoru in maksikeri pade tudi na zemljo; vendar nesreče vsled tega so silno redke. Preračunjeno je, da je dosedaj le vsakih sto let enega človeka ubilo, in da je v sedanjem stoletju tisti eden že ubit.

Društvene zadeve.

(**Dijaška kuhinja v Mariboru**) ima dne 22. jan. ob 3 popoldne v gsp. Šramelčevi hiši občni zbor. — Darovali so: Msg. Ignacij Orožen, stolni prošt, 25 k., župnik J. Šelih 10 k., odvetnik dr. J. Omulec v Ormožu 6 k., veleposestnik Fran Koser 4 k., župnik Josip Sattler nabral med svojimi župljani 5 gld.

(**Novoletni darovi družbi sv. Cirila in Metoda.**) Poslali so dalje: Slavna posojilnica v Ormožu 20 gld. Mohorjani in nekateri prebivalci v Solčavi po č. g. župniku M. Schmidu 15 gld. — Čč. gg. župnik Anton Vraz in kapelan Ivan Jodl pri Sv. Antonu v Slov. Goricah 2 gld. — Živeli vsi junaki in junakinje, ki toliko žrtvujete za zmago našo!

(**Katoliško delavsko društvo v Mariboru**) je imelo v nedeljo 15. jan. občni zbor, na katerem si je izvolilo novi odbor. Predsednikom je zopet voljen profesor č. g. dr. M. Matek. Po volitvi je govoril jeden društvenikov o šolskem vprašanju ter ne oziraje se na versko stran tega vprašanja naglašal, da se mora šolska dolžnost in učni načrt za šole na deželi v prid gospodarsko-strokovne izobrazbe spremeniti. Omenjal je tudi odpravo časnikarskega in koledarskega koleka ter dovoljenje proste kolportaje. Predsednik dr. Matek pa je navduševal navzoče, da se tesno oklenejo društva ter da naj širijo njegove težnje vsepovsod neustrašeno.

(**Katoliško bralno društvo v Hočah**) priredi v nedeljo, dne 22. prosinca veselico v prostorih g. S. Šunko: Pozdrav predsednika, slavnostni govor, kratek poduk o sadjereji od gsp. potovalnega učitelja Bele, tombola, prosta zabava, petje. Začetek ob 4. uri popoldne.

(**Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptujih**) priredi v nedeljo dne 22. januarja v prostorih Blaža Vindiša na Štukih poučen shod in veselico sledečim vspeodom: Pozdrav, slavnostni govor, podučni govor o sadjereji, govori prof. Mat. Cilenšek. Vmes petje, deklamacije, potem prosta zabava s srečolovom. Začetek ob 4. uri popoldne. Pridite domačini, pridite ptujski Slovenci v obilnem številu na to veselico.

(**Od Sv. Križa**) na Murskem polju se nam javlja, da je ondotno «bralno društvo» volilo tale odbor: Josip Mihalič, predsednik, dr. Lebar, podpredsednik, A. Herzog, tajnik, Ivan Bernot, denarničar in knjižničar, preč. g. župnik in duh. svetovalec Anton Lacko in Jos. Rožman odbornika. Na predlog dr. Lebarja izreka se tukaj domačinoma g. Lud. Lederhasu, profesorju v Ljubljani in g. Mat. Štraklju, korvikarju v Mariboru, ki podpirata društvo, odkar obstoji, prisrčna zahvala!

(**Čitalnica v Šmarji pri Jelšah**) je volila za l. 1899 pri občnem zboru dne 15. t. m. v odbor: predsednik dr. J. Rakež, podpredsednik Josip Kaič, blagajnik Miroslav Stumberger, tajnik Ivan Debelak, Hugon V. Tančič, odbornik, namestnika pa Karl Jagodič in Martin Hrovat.

(**Volilski shod.**) «Kat. pol. društvo» v Konjicah bode v nedeljo teden, dne 29. januarja, slavilo 28letnico svojega ustanovljenja. Pričakuje se k temu zboru prav zanesljivo naš državni poslanec in deželni odbornik g. prof. Robič, da bode svojim volilcem poročal o političnem položaji. Ob tej priliki bode tudi «Katol. delav. podporno društvo» zborovalo v Konjicah. Prijatelji kakor udje obeh društev, so k temu zboru uljudno povabljeni.

(**V Čadramn**) je v nedeljo 15. t. m. g. pot. učitelj J. Bele za društvenike «Sloge» umno kmetovanje razlagal.

(**Društvo „Straža“ v Zrečah pri Konjicah**) priredi v nedeljo dne 29. t. m. točno ob 3. uri popoldne v gostilni g. P. Dobnika zborovanje in veselico z nastopnim vspeodom: Pozdrav; dopisi; umna čebeloreja, podava učitelj Šunderl; srečolov; prosta zabava s plesom in petjem.

(**Kat. slov. pol. društvo «Edinost»**) v Vojniku ima v nedeljo dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne pri Plevniku v Vojniku svoj občni zbor. Dnevni red: Pozdrav; poročilo tajnika in blagajnika; volitev novega odbora; govor č. g. J. Kržišnik-a o kmetijskim gospodarstvu; nasveti.

(**Narodna čitalnica v Gornjemgradu**) je dobila za l. 1899 novi odbor. Načelnik je g. Bratkovič Kazimir, c. k. notar; namestnik g. Kranjc Jož. star., veleposestnik; tajnik g. Ignac Šijanec, učitelj; blagajnik g. Franc Kocbek, nadučitelj; odborniki; gosp. Jože Mikuš, gostilničar; g. Fran Perne, posestnik in g. Kranjc Josip mlajši, veleposestnika sin. — Novi odbor bode gotovo prav krepko deloval v prosep čitalnice.

(Kmečko bralno društvo pri Sv. Križu pri Mariboru) bo zborovalo v nedeljo dne 22. t. m. po sv. maši v prostorih nove šole. Na dnevnem redu je: Sklep računov, volitev, govor o ustanovitvi kmečke raiffeis. posojilnice in kmečke zadruga, govor o umnem čitanju.

(Bralno društvo pri sv. Antonu v Slov. gor.) izvolilo si je pri svojem običnem zboru dne 8. jan. t. l. sledeči odbor: g. nadučitelj Franc Šijanec, preds., g. župnik Anton Vraz, podpr., g. uč. Jožef Klemenčič, tajnik, g. Jožef Gušak, blag., g. Janez Jurančič, odbornik. Slava Benedičanom in Andraševcem, ki so se tako daleč potrodili!

(Bralno društvo na Dobrni) priredi 2. svečana veselico v navadnim vspešdom. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Ormoška čitalnica) si je izvolila za leto 1899. sledeče odbornike: Dr. Omulec, predsednik, dr. Geršak, podpredsednik, dr. Presker, dr. Kristan, Rajšp, Gartner, blagajnik, Trstenjak, tajnik; za namestnike pa gospode: Rosina, Kandrič in Potočnik.

(Ljutomer). Okoličani Ljutomerski! Zanesljivo pridite v nedeljo dne 22. prosinca po rani službi božji v gsp. Vavpotičevo gostilno. Pravila zaželenega blalnega društva za ljutomerski okoliš so vendar le potrjena.

(Kmetijsko bralno društvo na Hajdini) pri Ptujju bode imelo v nedeljo 22. dne prosinca t. l. ob 5. uri popoldan v gostilni g. Senekovičeve svoj glavni zbor. Učitelj gsp. Pogruje bode predaval o sadjereji.

(Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah) ima v nedeljo 29. januarja po večernicah v gostilni Tomaža Toša občni zbor. Vspored: Poročilo, vsprejemanje udov in pobiranje letnine, sprememba pravil in volitev novega odbora. Med posameznimi točkami poje domači možki in mešani zbor. Pri prosti zabavi: ribljenje.

(Ščavniško sadjarsko društvo) bode imelo v nedeljo 5. februarja ob 2. popoldne v gostilni gsp. Alojzija Krefta v Očeslavcih redni občni zbor se sledečim vspešdom: pozdrav, poročilo blagajnika, posvetovanje o preložitvi društvenega vrta, sprejem novih udov, volitev novega odbora, razdelitev 250 drevesc. Prosta zabava, pri kateri bode sodeloval kapelski mešani pevski zbor.

(Hranilnica in posojilnica v Št. Ilju) v Slov. goricah, reg. zadr. z neom. zavezo vabi k izvanrednemu občnemu zboru, kateri se bode vršil v nedeljo dne 29. prosinca t. l. ob pol 4ih popoldne v Št. Ilju v Slovenskih goricah v župnišču s sledečim dnevnim redom: Izvolitev osmega uda načelstva.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruga.

(Iz Žalca.)

Ker nam je zdaj že znano, da se morajo kmetovalci združiti v zadruga to je v kmetske zadruga, ako hočejo, da popolnoma ne propadejo in ne pridejo na beraško palico in ker nam je tudi znano, da postave takih zadrug nikakor ne zabranjujejo, potemtakem se lahko ustanovijo take zadruga, kjerkoli je potreba in kjerkoli še niso kmetovalci popolnoma zaspali.

Zdaj pa si hočemo nekoliko pogledati pravila ali pogodbo, postavijo take kmetske zadruga, katera naj bi ustrezala vsem zahtevam in potrebam kmetijstva. Da so pravila pravilna, morajo biti razdeljena v paragrafe ali posamezne odstavke, in vsak tak paragraf ali odstavek mora imeti zasebe svoj lastni pomen, in mora biti vse tako natančno in jasno zapisano, da je vsaka dvomljivost ali prevara izključena. Razlagal bodem tukaj pravila kmetijske zadruga v Žalcu in to zato, ker so ta pravila prva ne le na Slovenskem, ampak sploh v Avstriji, da bi bila tako vsestransko pretresena in za

vse oddelke kmetijstva uporabna. Na imenu zadruga ni prav nič ležeče, ker kakor že poprej rečeno, vsepovsod kjer se bode zadruga osnovala, bode imela tudi ime dotičnega kraja. Pravila kmetijske zadruga v Žalcu pa se takole glasijo:

«Pravila kmetijske zadruga, vknjižene zadruga z omejenim poroštvom v Žalci.»

»§ 1. Tvrdba se glasi: Kmetijska zadruga, vknjižena zadruga z omejenim poroštvom za Spodnje Štajarsko ima svoj sedež v Žalci.« Kaj ne, to je kratko in določno. V teh parasticah je povedano, kako je zadruga ime, za katero okolišče je namenjena, s kakim poroštvom bode, in kje je zadruga sedež. »§ 2. Predmet in namen podjetja je: 1. skupno kupovanje vseh potrebščin za poljedelstvo; 2. skupna prodaja vseh pridelkov in izdelkov poljedelstva; 3. posredovanje pri nakupu in prodaji predmetov poljedelstva.«

Ta paragraf je kratek, pa ima jako velevažen in neprecenljiv pomen. Poglejmo si ga nekoliko bližje, kaj vse dovoljuje. Prvič, skupno kupovanje vseh potrebščin poljedelstva. To se pravi: Kmetovalci združeni v zadruga, si naročajo vse, kar sami potrebujejo vkupno. In zakaj? Zato, ker pride vsaka reč, ako se naroča skupno in v večji meri, veliko ceneje; torej v prid kmetovalcev.

Kaj pa bi naj kmetovalci naročali skupaj? Odgovor je, vse kar potrebujejo. Kaj pa potrebujejo kmetovalci? V prvi vrsti potrebujejo dovolj gnoja, in to zato, da si zamorejo svoja polja dobro ugnojiti, da njim bode na zemlji, koje obdelujejo, še enkrat toliko prirastlo, kakor dosedaj. Ker pa nimajo kmetovalci dovolj hlevskega gnoja, zato pa morajo gnojiti z umetnim gnojem svoje travnike. Ako bodejo kmetovalci z umetnim gnojem svoje travnike gnojili, iste dobro s travniško brano prevlekli, kjer so močvirni, vodo odpeljali, bodejo pridelali še enkrat toliko in boljše krme kakor do sedaj, in ko bodejo imeli dovolj krme, bodejo lahko redili več in boljše živino, katera njim bode dajala obilo dobička v denarji in obilo gnoja, s katerim bodejo potem gnojili svoje njive in vinograde, ter na istih vsled dobrega gnojenja in obdelovanja pridelali še enkrat toliko pridelkov kakor do sedaj, in to zopet le v svojo korist. Ker je pa umetni gnoj za polovico dražji, če ga naroča vsak posamezni le po nekaj meterskih stotov, zato pa se morajo kmetovalci združiti v zadruga, da si naročajo cele vagone skupaj, ker pride ravno polovico ceneji kakor drugače. Dalje si mora kmetovalec večkrat naročiti žito za seme ali pa živež. Ako naroča vsak za sebe, pride to veliko dražji, kakor pa če se naroča skupno, in kar je največ vredno, pa je to, da si zadruga nihče ne bode upal goljufati in poslati slabo žito ali seme, kar se pa pri posameznih naročilih navadno zgodi. Zadruga naročajo dalje skupno mlatilnice, žito čistilne stroje, travniške brane itd. Jeden sam posestnik težko zmore, da bi kupil taki stroj, toda zadruga to lahko kupi in je potem last vseh združnikov. V tem sem le nekoliko reči navedel, katere so koristne in je dobro, da si iste kmetovalci združeno naročijo, ker je ceneje in boljše. Pa že iz tega bode kmetovalec razvidel, kolike važnosti je to, ako se zjedinijo kmetovalci v zadruga.

V naslednjem bodem skušal razlagati, kolike važnosti je, ako kmetovalci svoje pridelke skupno prodajajo. Tukaj se šele vidi prava korist združenja v kmetske zadruga, in prepričan sem, da bodejo dragi čitatelji, komaj da so prebrali dva paragrafa združnih pravil, takoj brez premisleka sklenili, si povsod osnovati kmetijskih zadrug.

Ivan Kač.

Še enkrat: Vino z žvepljenim okusom in njega zdravljenje.

Spisal Anton Kosi.

V jedni lanskim številki «Slov. Gosp.» je med raznimi stvarmi neki dopisnik omenil

nekoliko o bakrenem sredstvu, koje rabijo vinogradniki Istre za zdravljenje vina z žvepljenim okusom. Jaz v svojem to stvar zadevajočem člančiču na tem mestu omejenega ravnaja z bakrom nisem navedel, ker mi je bil dotični način takrat in do cela neznan, in so mi manjkale v tem oziru potrebite izkušnje. Toda članek, kojega je priobčil vodja deželne vinarske šole na Grmu, gosp. Dolenc v 46. števil. nemškega lista «Die Weinlaube» (za tekoče leto), me je vzpodbudil, da sem napravil tudi v tem oziru poskus, in reči moram, da se mi je isti obnesel dobro.

Pred vsem je treba, da postavim dotične besede g. vodje Dolenca v prevodu tu sem. Iste slov: »V Italiji in na avstrijskem Primorskem rabijo vinogradniki že nad 30 let v odpravo žvepljenega okusa iz vina pristo, a vendar povsem ušpešno sredstvo. Namesto lesene lakomnice vzamejo namreč za pretakanje bakreno lakomnico, ki pa znotraj ni pocinjena. Skozi to pretočijo po žveplju smrdéče vino. Med pretakanjem se lakomnica vsakih 5 minut s snažno plateno capo ali cunjjo znotraj popolnoma obriše, takorekoč posuši. Ako nimamo bakrene lakomnice ali lojnika, si lahko pomagamo tako-le: Položi v navadno, leseno lakomnico bakrene, svetlo osnažene bakrene plošče, katere pa je treba tudi vsakih pet minut popolnoma zbrisati, oziroma osnažiti. Kakor je to ravnaje priprosto, tako je tudi uspešno. Človek bi niti ne verjel, da izgube smrdljiva, nepitna vina že po enkratnem pretakanju popolnoma svoj neprijeten okus.«

Tako gsp. vodja Dolenc. Tem besedam dostavljam, da sem po popisnem načinu pretočil iz jednega polovnjaka, v katerem je bilo močno po žveplju dišeče vino, dve vedri, to je s pomočjo bakra, ostale tri vedre pa na navadni način, samo tako, da sem obesil pod pipo razprševalec navadne vrtné škropilnice, kar je povzročilo, da je prišlo vino močno z zrakom v dotiko. Na prvi način pretočeno vino (2 vedri) je zgubilo takoj po pretoku svoj žvepljeni okus, pri drugem pa se je žveplo s početka še nekoliko poznalo, a že čez teden dnij je postalo tudi to vino povsem harmonično — dobrega okusa.

Toliko se mi je zdelo potrebno omeniti v dostavek k svojemu, svoječasno v «Slov. Gosp.» priobčenemu, to stvar zadevajočemu članku. Ako sem s tem, temu ali onemu cenj, bralcu «Gospodarskih stvarij» ustregel, zadovoljen sem.

„Stara mamica, še meni!“ je geslo letošnje Kathreinerjeve slike. Ta tvrdba, ki je danes znana po vsem svetu, nam podaja že celo vrsto let za novo leto novo plakato sliko, ki je vedno bolj dražestno in prikupljivo sestavljena. Občinstvo jo vselej težko pričakuje in je objednem tako prijetno iznenadeno, da proti koncu leta že po prodajalnicah poprašuje: „Kaj nam pa prinese Kathreiner za novo leto?“ Vprašanje je pač opravičeno, kajti vedno težje je podajati kaj novega in izvirnega za priporočanje Kathreiner-Kneippove sladne kave. In vendar se to omenjeni tvrdki vedno posreči. Letošnja slika z imenovanim geslom nam kaže prijazno se smehljajočo mamico, ki je ravno prav zadovoljno sedla k popoldanski kavi, ko prihiti viharo mali vnuk, najbrže z vrta, z rudečim jabelkom v žepu, in zahteva s prav zapeljivim smehljanjem istotako svojo porčijo kave: „Stara mamica, še meni!“ Pogled stare mamice, dobrovoljni, prijazni izraz na častitljivem obličju kaže notranji čut in razumnost gotovo odličnega umetnika, ki je izvršil to prikupljivo podobo, katera je jako obogatila našo „cestno galerijo slik“, in katera objednem najbolj priporoča stvar samo, Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Loterijne številke.

Trst 14. jan. 1899: 72, 80, 86, 7, 70
Linc „ „ „ 1, 45, 30, 42, 47

Hennebergova svila

meter 45 kr. do 14 gld. 65 kr., pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v moji tovarni; črna, bela in barvana; tkanine, barve in vzorci po najnovejši šegi. Zabeležnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ova tovarna za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na
176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,
Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižici 30 kr., po pošti 35 kr.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in
slav. občinstvu svojo bogato zalogo
raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi
vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih
pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž,
ječmen, ajdo, proso, suho bučno
seme, orehe, konoplje, laneno seme,
detelno seme, krompir na cele va-
gone, sploh vse deželne pridelke
po najvišjih cenah. Vzamem tudi
še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 43-52

Anton P. Kolenc.

V Kapeli pri Arnožu

dobita dobro službo zakonska krojač in
šivilja, mož kot krojač za možko obleko,
žena kot šivilja. Več se pozve ravno tam
pri Ljudoviku Richter. 2-2

Mala hiša

z lepim vrtom in studencem se proda blizo
sv. Jožefa pri Mariboru. Več pové Marija
Novak v Studencih št. 39. 2-3

Kajetan Murko,

Glavni trg, št. 4. v Ptujju, Glavni trg št. 4.

Čisto na novo došli venci za neveste, šopki
in cvetke za goste, kakor tudi vsake vrste in
barve traki iz svile in atlasa.

Cenejše, kakor povsod.

Kajetan Murko v Ptujju,

Glavni trg, št. 4.

2-3

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne
zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je
priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled
tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj
obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri mož-
kih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo,
ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro
služi za to, da se moreš koj v mladosti ponášati z
brki. Vspéh in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se
že denar naprej pošlje.

Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.

22-26

0 pustu 1899

se priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru za napravo

vabil, vstopnic

vsporedov, plesnih redov

in izdelovanje okusnih

zaročnih kart in poročnih naznanil

zagotavlja najboljšo postrežbo in najnižjo ceno.

LEPAKE

DIPLOME

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobol. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobol. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobol, hripa, naduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
svež v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega
čaja tako plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštnem povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zaboječek 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahva-
lim za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po poš-
tnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kap-
ljice delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in krep-
čajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic tako plačanih
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem
povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za pošto spremnico in zaboječek
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.
Ako naročbe znašajo 5 gold. in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vstala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljač Vas za to
izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisiečki.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrujene žile ter
krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila tako plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem
povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za pošto spremnico in za-
boječek 20 kr. 15-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno za klajo**,
zabrani, da živina ne lže in grize
lesa, da ne dobi mehkih kostij,
da ne shujša, stori pa, da rada je,
da dobro prebavlja, daje veliko mleka,
je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno.
Opis, kako se rabi, zastonj. 5 kil za po-
skušnjo 1 gld. na Dunaju. 10-20

M. Barthel in drug.

na Dunaju,

X. Keplergasse 20/V.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajar-
skem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski
konjak za boleestnike in okrevance** kemično
razložen in spoznan za čisto vinsko pre-
kapnino. 4

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti plju-
čnih in goltančnih še toliko trdovratnih bo-
lezni, potem naduhe, če je še tako za-
starela in navidezno neozdravljiva, naj
pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper
kronične pljučne in vratne bolezni. Na
tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdra-
vilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane
1-20 mark. Knjižice zastonj. Pristen samo
pri **A. Wolffsky-ju** v Berolinu, N. 37.

12-26

Mlin na prodaj

v slovenskem obrtnem kraju na Spodnj. Štajerskem brez konkurence, na dve kolese, združen s kupčevanjem, ima veliko mleti, ima valjarski stol s cilindrom za debelo moko, itd. Poleg hiša z večimi sobami, kuhinjo, kletjo, prešo za olje, gospodarsko poslopje, vse zidano in lepo uravnano. Zavaljo bolehnosti takoj in po ceni na prodaj s premičnim premoženjem, živino in gospodarskim orodjem. Naslov pove upravn. lista. 1-3

Organist,

ceciljanec sprejme se takoj pri župnem predstojništvu na Ljubnem, pošta Laufen na Štajerskem. 1-2

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči narumni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabožkom 6 gl. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gl. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest**, Maribor, Gosposke ulice. 1-50

Duppaujev semenjski oves

že davno priznan, večkrat premiran, posebno priporočen po deželnem kulturnem svetu, dozori rano, izvrsten, hektoliter tehta 55kg, pristen, se dobi le za ceno 5 gl. 50 kr. hektoliter pri eksgelece prof. „**Zedwitz Rentamt Duppau**“, Češko.

Službo cerkovnika

želi nastopiti **Ferd. Bračko**, krojač na Teznu, hšt. 105, zdaj cerkveni pomagač pri Sv. Magdalen.

Varujejo prehlajenja in mnogih boleznij naši postavno zavarovani, silno rabljivi

sušilni kloseti

z ovitkom. Največja snaznost brez poplajenja z vodo, brez vsakega duha. Sodi za vsako stranišče in se lahko nanj napravi. Solidna konstrukcija iz zlitega železa, položeno. Sedež in pokrov fino poliran. Cena 15 gl. 1-3

M. Feith, Dunaj II., Taborstr. 11/B.

Priporočba.

P. n. č. duhovščini priporoča svojo veliko zalogo pristnih

voščenih sveč

vsakovrstne velikosti in po najnižjih cenah ter jamči, da bo vsakdo z njegovim blagom zadovoljen. 2-3

Avgust Adamec,

svečar v Rogatcu.

Svoji k svojim!

Novozidana hiša

z 10 stanovanji, na glavni cesti ležeča, 20 minut od Maribora proč, gospodarsko poslopje in 1 oral njive se pod ugodnimi pogoji proda za 7500 gl. Letne najemnine 500 gl. Vpraša se v **Schillerstrasse 14** v prodajalnici. 2-13

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 20-52

Ana Hofbauer, imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v **Ljubljani**, **Wolfve ulice št. 4.** Domača tvrdka!

TISKARNA

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5, ima najboljše stroje, najnovjše črke in moderne obroke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče dela, kakor:

Pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike. Jedilnike, vabila, vsprejemnice.

Zaročna naznanila in pisma, **vizitnice in napisnice, Plakate in naznanilne cedulje itd. Diplome za častne srenjčane in ude društev, Parte in žalostinke v najlepši opravi.**

Zaloga vseh tiskovin
za župnijske, šolske in občinske urade.

KOROSKE ULICE 5.

„Čiste sorte“.

Cepljeno trsje, ki se je vrlo obneslo, kakor tudi ključe in korenjake prodaja s popolnim jamstvom čistih sort: oskrbnišvo graščine „**Arch**“ na Kranjskem, postaja Krško-Videm. 2-3

Razglas.

Okrajna hranilnica v Rogatcu

obrestuje od 1. januarija 1899 naprej vse hranilne vloge s $4\frac{1}{2}\%$ in jemlje zato od vseh hipotekarnih posojil po $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Omenjena hranilnica prevzame, kakor do sedaj, plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog.

Okrajna hranilnica v Rogatcu, dne 29. dec. 1898.

Načelnik ravnateljstva:

Franc Strafella,

c. kr. notar.

3-3

Slovinci!

Že v sedmi popravljeni izdaji je izšel

v tiskarni sv. Cirila v

Mariboru,

koroške ulice št. 5.

po vsem Slovenskem priljubljen

V E N E C
pobožnih molitev in svetih pesmi.
Spisal duhovnik lavantinske škofije.

Krasno

vezan z zlato

obrezo stane fl. 1-60,

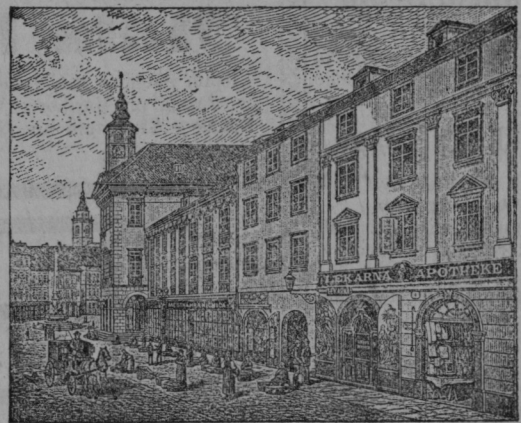
lično v usnje vezan z

barvano obrezo gl. 1-40.

Za pošto se naj pridene 10 kr.

Slovinci, pridno si naročajte lepo knjigo!

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti. Pogled mestnega trga in lekarne **Ubald pl. Trnkóczyja** v Ljubljani. 9-12

Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu zraven mestne hranilnice v Ljubljani priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 1 tucat 2 gl.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kroglice

odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., zamotek 1 gl. 5 kr., pet zamotkov 4 gl. 75 kr.

Marija Zell. Varstv. znamka. Pocukrene kroglice, 1 škatlj. 40 kr., 3 škatlj. 1 gl.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsní,

pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvarljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., pol tucata 2 gl. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kol bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. Steklenica po 40 kr. Šest steklenic 1 gl. 75 kr.

Varstvena znamka.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 44-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.